లాంగ్ బెల్

స్కూలు బంట్రోతు వెంకన్న లాంగ్ బెల్ కొట్టాడు. క్లాసుల్లోంచి పిల్లలు బిలబిలా బయటకొచ్చారు. ఆడపిల్లలంతా ఒక గుంపుగాను, వాళ్ళవెనకనే అల్లరి చేసుకుంటూ మగపిల్లలూ స్కూలు గేటువైపు నడుస్తున్నారు. చలపతి వాళ్ళతో కలవకుండా విడిగా తల వంచుకుని మౌనంగా నడుస్తున్నాడు.

చలపతి పదవ క్లాసు విద్యార్థి. ఈ సంవత్సరం అతను పబ్లిక్ పరీక్ష రాయాలి. అతను తప్పకుండా పాస్ అవుతాడని మాస్టర్లందరికీ విశ్వాసం. ఆ విశ్వాసం అతనికీ వుంది. సాధారణంగా అతను అందరి విద్యార్థులతోటి కలసిమెలసి వుండడు. అవూరూ పల్లెటూరు కావడంతో ఒకరి గురించి మరొకరికి పూర్తిగా తెలుసు. ఆ వూరు మొత్తంమీద, ఆ స్కూలు మొత్తంమీద అతనే పేదవాడు. చలపతి తండ్రి కల్లుగీసి బతుకుతాడు. ఆ డబ్బులతోటే చలపతిని చదివిస్తున్నాడు. చలపతికి తల్లిలేదు. పొద్దున్నే లేచి వంట చేసి స్కూలుకు వస్తాడు. సాయంత్రం ఇంటికి వెళ్ళాక కూడ – తనకి, తండ్రికి వంట చేసి, దీపం బుడ్డి దగ్గర చదువుకొని పడుకుంటాడు. వాళ్ళని వూళ్ళోవాళ్ళంతా గవళ్ళాళ్ళు అంటారు. ఊరి మొత్తం మీద ఆ కులం వాళ్ళు ఆ తండ్రీకొడుకే. ఈ పరిస్థితులన్నీ చలపతిని అందరితోటీ కలవనివ్వవు. అందరిలా, సరదాగా అందరితో కలసి మెలసి తిరగాలనివున్నా పేదరికం తన సాంఘిక స్థాయి అతన్ని అందరికీ దూరంగానే వుంచుతాయి. మరీ చిత్రమేమిటంటే స్కూల్లో మేష్టర్లే కాకుండా, విద్యార్థులంతా, ఆడమగ అన్న భేదం లేకుండా చలపతిని 'ఒరేయ్' అనే సంబోధిస్తారు. దానికీ అతను అలవాటుపడిపోయాడు. నేరోపాంట్లు, టెర్లిన్ బుష్ షర్టులు వాడి వంటిని ఇంతవరకు తాకలేదు. కాయదేరిన పొట్టి చేతుల సైను చొక్కా, బొందులాగు అతని కోసమే పుట్టినట్టు రోజూ అతని వంటి నంటిపెట్టుకునుంటాయి. అతని పాదాలకి కాలిన నేలవేడిని దిగమింగడమే తెలుసుగాని, వాటికి వూహ తెలిసాక చెప్పులెరగవు. చిన్నతనంలో నేలకాల్తోంటే రోడ్డు పక్కనే వున్న పచ్చగడ్డిని వెతుక్కునేవి ఆపాదాలు. ఇప్పుడు ధైర్యంగా రోడ్డు మధ్యనుంచి నడుస్తున్నాయి అలవాటైపోవడంతో.

చలపతి ప్రెసిడెంటు గారమ్మాయి సీతతో మాట్లాడాల్సివుంది. అంతమంది జనంముందు ఆమెని పలకరించడం అతనికెలాగో తోచడంలేదు. పొద్దున్న రెండో పిరియడ్‌లో తన తెలుగునోట్సు కావాలని తీసుకుంది. మధ్యాహ్నం యిచ్చేస్తానంది. ఆ నోట్సు అడిగి తీసుకోవాలి. తెల్లవారితే తెలుగు స్లిప్‌టెస్ట్ వుంది. అందుకే ఆడపిల్లల వెనుక మౌనంగా నడుస్తున్నాడు చలపతి.

స్కూలు గేటుదాటి ఎవరి దారినవారు పిల్లలంతా సర్దుకున్నారు.

సీత, సీత స్నేహితురాలు రాజలక్ష్మి మాత్రం మిగిలారు. వాళ్ళ యిళ్ళు ఇంకా ముందున్నాయి. వాళ్ళ వెనుక చలపతి నడుస్తున్నాడు.

'ఏవండీ' అన్నాడు గుండెలు చిక్కబట్టుకుని.

సీత వెనక్కి తిరిగి చూసింది.

"నిన్నే పిలుస్తున్నట్టున్నాడే" అంది లక్ష్మి.

'ఏరా చలపతీ! పిలిచావా' అంది సీత.

'ఔనండి'.

'ఏం'

'నానోట్సు' అని నసిగాడు.

'భద్రంగా వుంది రాత్రికి నేరాసుకుని పొద్దున్నే యిస్తాను.'

'అదికాదండీ రేపు స్లిప్‌టెస్ట్ వుంది కాదండీ'

'అందుకే కదురా నీదగ్గర నోట్సు తీసుకున్నది' అంది సీత.

'నాకూ రేపు పరీక్ష వుందిగా! నేనూ చదువుకోవాలి. ఆ నోట్సు నాది, నాకు కావాలి' అని అడిగే ధైర్యంలేక 'సరే రేపివ్వండి' అనేసాడు చలపతి.

'నువ్వు ప్రేమగీతాలు బాగా వ్రాస్తావురా' అంది లక్ష్మి వెటకారంగా.

చలపతి ఒక క్షణం నిశ్చేష్టుడైపోయాడు. అంతలో తను ఆ పుస్తకంలో వ్రాసిన పాట జ్ఞాపకం వచ్చి సిగ్గుపడిపోయి తలవంచుకున్నాడు.

'నీకెలా తెలుసే! నువ్వెక్కడ చూసావు' అంది సీత.

'నీకిచ్చిన పుస్తకంలోనే ఆఖరి పేజీలో వుంది' అంది లక్ష్మి.

'అహో అలాగా ఏం రాశాడూ!'

'నాకంతా జ్ఞాపకంలేదు. మొదటి చరణం మాత్రం జ్ఞాపకం వుంది.'

"...నీ కన్నుల మెరిసే తారలవెలుగులు
నాకందని తారల వెలుగులే
నీచెక్కిలి విరిసిన సిగ్గులు
నాకందని జాబిలి వెలుగులే
నింగిన నీవు నేలన నేను
నింగీ నేలల కలయికెలా!"

'ఒక్కసారి చదివితే జ్ఞాపకం వుండే మీకు' అన్నాడు చలపతి తన పాట ఒక అమ్మాయి నోటవిన్న ఆనందంలో.

'నాకిలాటివి బాగానే గుర్తుంటాయి. పాఠాలంటే వంటబట్టవుగాని' అంది లక్ష్మి.

'బాగానే రాశావురా! అప్పుడప్పుడు రాస్తోంటావా' అంది సీత.

'అబ్బే లేదండీ యిదే మొదటిసారి'

'పెళ్ళయ్యాక మొదలుపెట్టివుంటాడు యీ కవిత్వం' అంది లక్ష్మి కొంటెగా.

ఆడపిల్ల కంటే సిగ్గుతో ముడుచుకుపోయాడు ఆడపిల్లలముందు చలపతి.

'నీకు పెళ్ళయిందా' అంది సీత ఆశ్చర్యంగా.

'ఔనండీ తొమ్మిదో క్లాసు పరీక్షలు రాసాక వేసంగి శలవల్లో అయిందండి.'

'అసలు నీకు పెళ్ళి కుదిరినట్లు, పెళ్ళయినట్లు మాకెవరికీ తెలియదే. అమ్మాయి చదువుకుంటోందా?' అంది సీత.

'చదువుకుంటోందండి. ఎనిమిదోక్లాసు'.

'ఏవూరు?'

'మన పక్కూరేనండీ'

'నువ్వెలా దొరికావు వాళ్ళకి?' అంది లక్ష్మి – నీ ముఖానికి పెళ్ళొకటా అన్నట్లు.

'అసలు నన్ను వాళ్ళు చూడనే లేదండీ. మన హెడ్‌మాస్టారు మన స్కూలుకి చందాలు కోసమని పక్కూరి కెళ్లారట. 'మీ బడిలో మా కులపోళ్ళ కుర్రోడెవరైనా చదువుకుంటున్నాడా? తెలివిగలాడుంటే సెప్పం'డన్నాడంట మా మావగారు. మా మావ కాస్త వున్నవాడేలెండి. బస్తీలో అబ్‌కారీ పాటపాడి షాపెట్టాడుట. దాంతో మన హెడ్‌మాస్టారు నాపేరు చెప్పారట. నా తొమ్మిదోక్లాసు మార్కులు చూసి సంబంధం స్థిరపర్చేసారు. నన్నింకా పైకి వాళ్ళే చదివించుకుంటామని మా నాన్నకి మాటిచ్చి సంబంధం స్థిరపరచుకుని వాళ్ళవూళ్ళోనే పెళ్ళి చేసారండి' అన్నాడు.

'పెళ్ళయినా యిలాంటి బట్టలు కట్టుకుంటావేం. పెళ్ళికి మంచి బట్టలు కుట్టించలేదా మీ అత్తారూ' అంది లక్ష్మి.

చలపతి అహం దెబ్బతింది. 'లేకేవండీ, బట్టలున్నాయి. మా నాన్నే వద్దన్నాడు. పెద్దోళ్ళతో సరిసమానంగా యీ కిమ్మత్తైన బట్టలేసుకొని బడికెడితే బాగుండదు. యిక్కడిలాగేపోనీ. పట్నాని కెళ్ళాక తొడుక్కోందువులే యివి అని అన్నాడండి' అని గడగడ చెప్పాల్సిన సమాధానం వప్పజెప్పేసి, 'మరినే వస్తానండి' అంటూ ముందుకెళ్ళిపోయాడు.

'వెర్రి పిల్లాడు – వట్టి అమాయకుడు – చచ్చే సిగ్గూనూ' అంది సీత జాలిగ.

'అందుకే అంత ఘాటైన సాంగు రాశాడు అమ్మాయిగారిమీద'.

'ఏమిటే ఆ వాగుడు'.

'నేను మీ అమ్మతో మధ్యాహ్నం అన్నాని కెళ్ళినప్పుడు చెప్పాలే'

'ఏమనే?'

'చలపతి సీతను ప్రేమిస్తున్నట్టున్నాడు. సీతమీద పాటకూడా రాసిచ్చాడని'.

'ఛీ! నీకు బుద్ధిలేదే. యీ విషయం మా అమ్మ నోట్లో క్షణం దాగదు. నాన్న చెవినపడితే వాడి బతుకేమౌతుందో ఆలోచించావా? ఆ పాట నీమీదే ఎందుకనుకోగూడదు? నామీదే ఎందుకనుకోవాలి? లేకపోతే వాడి పెళ్ళాంమీద ఎందుకనుకోగూడదు? నీకసలు బుద్ధిలేదే.' అని చిరాకుపడి చివచివలాడుతూ అక్కణ్ణుంచి లక్ష్మిని పట్టించుకోకుండా వెళ్ళిపోయింది సీత.

చలపతి వూరిఇల్లు వూరి చివరన వుంది. ఇల్లు, కల్లు దుకాణంకూడ అదే. వూరి మధ్యలోవుంటె చాటుమాటుగా తాగే వాళ్ళకి యిబ్బందిగా వుంటుందని

వూరి చివరే తన ఇల్లు ఏర్పరచుకున్నాడు చలపతి తండ్రి – కల్లు వెంకయ్య.

చలపతి పంచాయితీ ఆఫీసు ముందు నుంచి తల వంచుకుని నడుస్తున్నాడు.

'ఒరేయ్! ఆడుకల్లెంకడు కొడుకేనా?' అడిగాడు ప్రెసిడెంటు పక్కనే నిలబడ్డ బిల్లు కలక్టర్ని.

'చిత్తం! ఆడేనండి'

'అణ్ణి నేరమ్మంటున్నానని పిలుసుకురా!'

బిల్లు కలెక్టరు చలపతిని ప్రెసిడెంటు గారు రమ్మంటున్నారని పిలిచాడు.

చలపతికి ప్రెసిడెంటు ఎందుకు పిలుస్తున్నాడో అర్థంకాలేదు క్షణంపాటు.

'బహుశ పాట గురించి యీాయన విని వుంటాడు. బాగా రాశానని మెచ్చుకుందుకేమో' అనుకుని వెళ్ళి వినయంగా నిలబడ్డాడు ప్రెసిడెంటు ముందు.

'నీపేరేంటిరా' అన్నాడు ప్రెసిడెంటు కుర్చీలోంచి లేస్తూ.

'చలపతండి'

'ఏం సదువుతున్నావు?'

'పదో క్లాసండి'

'పదో క్లాసు సదువుకుంటే పెద్దోడి వయిపోయా ననుకుంటన్నావా?'

చలపతి తెల్లపోయి చూశాడు ఏమీ అర్థంకాక.

'ఏదో నీ ఏడుపేదో నువ్వేడుత్తున్నావులే అని నేనూరుకోబట్టే నువ్వు సదువుకుంటన్నావు. నే తలుసుకుంటే ఈపాటికి ఏదో కవతంలో పైలకుర్రోడిగా పడుండవలసినవోడివరా నువ్వు. తెలుసా?'

చలపతి మాట్లాడలేదు.

'మాట్లాడవేరా కుర్రనాయాల!' గర్జించాడు ప్రెసిడెంటు.

'మీరు నన్నెందుకు తిడుతున్నారో నాకర్థం కావడంలేదండీ' అన్నాడు చలపతి పొడారిన గొంతుతో.

'అర్థమౌద్ది, అర్థమౌద్ది. వత్తన్నానుండు. నువ్వు పాటలు బాగా రాత్తావంటగా!'

'ఎప్పుడూ రాయలేదండీ. నిన్ననే ఒక పాట రాశాను.'

'నా యేలు కణుపుడంత లేవు నీకు కవిత్వాలెందుకురా కల్లుగీసుకొనేవోడి కొడుకువి కందా – నీకీ యేసాలెందుకు? రాత్తే దేవుడుమీదో, మాబోటి పెద్దోళ్ళ మీదో రాత్తే, ముకితి, మొచ్చంవుంటది గాని పేమపాటలెందుకురానీకు జులాయి నాయాలా' అంటూ జుట్టుపట్టుకొని గూబపగిలేలా ఆ దవడ యీా దవడ వాయించాడు ప్రెసిడెంటు.

'మీరు కొట్టినా, చంపినా అడిగేవాళ్ళు లేకపోవచ్చు. నేను ఏదో పాట రాసుకోవడంవల్ల మీకొచ్చిన నష్టమేమిటో చెప్పండి'.

'ఒరినీ! నువ్వడిగితే నే సెప్పాలా! నీసదువెంత? నువ్వెంతరా! అసలా పాట లెవరిమీద రాశావు. చెప్పరా!' అని మళ్ళా రెండు తాపులు తన్నాడు.

'ఎవరి మీదా కాదు? నా సరదా కొద్దీ నేను రాసుకున్నాను. నన్నలా కొట్టడం న్యాయంకాదు.'

'నాయం అన్నాయ్యం చెప్పాల్సినోణ్ణి నేనురా. నీ పొలం సదువు నేసదువుకోపో యినా నీకంటె ఎక్కువ సదివిన ఆఫీసర్లే నాకు సేతులు జోడించి దన్నమెడతార్రా. ఆకరువుకి నాకాడ పనిచేసే యీ బిల్లు కలెకటరు నీకంటె ఎక్కువే సదివాడురా. తుప్పాసినాయాలా' అని జుట్టుపట్టుకుని గుంజి తల గోడకేసి కొట్టాడు.

చలపతి వుండబట్టలేకపోయాడు. తనూ తన తండ్రిలా కల్లుగీసుకునే పైలికాపుత నంలో చేరి బతుకుతూవుంటే నోరు మెదపకుండా - అది తన రాతని వూరుకుని పడుండే వాడేనేమో! కాని తను చదువుకున్న చదువుల్లో తనకున్న హక్కులు గురించి కూడ కొద్దో గొప్పో చదువుకోవడంతో తలెత్తి సమాధానం చెప్పాడు.

'కొట్టడానికి మీకు హక్కెవరిచ్చారు. కావాలంటే కేసు పెట్టండి. పదిమంది పెద్దలముందు తగువు పెట్టండి. నాతప్పేమిటో నిర్ణయించి, శిక్ష విధించండి. అంతేకాని తోటిమనిషిని పట్టుకుని గొడ్డుని బాదినట్లు యీ కొట్టడం అన్యాయం' అన్నాడు ఆవేశంగా!

'ఏరా నాకే పాఠాలు చెబుతున్నావురా. కట్టేయండ్రా యీడ్ని ఆ తంబానికి. తెగ నీలుగుతున్నాడు. యీడి బాబెవడొత్తాడో చూత్తాను అడ్డు' అంటూ వీరావేశం ఎత్తిపోయాడు ప్రెసిడెంటు.

ఆఫీసు ముందున్న పోలుకి కట్టేశారు చలపతిని.

రోడ్డున పక్కూరికిపోతూన్న రెండెడ్ల బండిని ఆపి, ఆ బండివాడి చేతిలో కొరడా తీసుకొని చావమోదాడు చలపతిని ప్రెసిడెంటు. అది వూరే అయినా, అక్కడున్నది మనుషులే అయినా, ఎవరూ నోరు మెదపలేదు. ఆపలేదు. పైగా 'ఏదో పెద్దతప్పే చేసుంటాడు. లేకపోతే ఎందుకలా కొడతారాయన మాత్రం' అన్నారంతా?

చలపతి మెడలు వాల్చేసాడు. ప్రెసిడెంటు చేతుల్లాగాయి. చివరిసారిగా కర్రతో పొట్టలో రెండుపోట్లు పొడిచి కంచీకర్ర బండివాడికి విసిరేసి 'దొంగలంజాకొడకా ఎవరనుకున్నావురా. అది నీతోపాటు సదువుకుంటావుంటె దానితో నువ్వు సమానమనుకున్నావట్రా. నా పిల్ల మీదే పేమ పాటలు రాత్తావా. శర్మం వొలిచేత్తాను ఏవనుకున్నావో' అని ఆయాసంతో ఆఫీసు మెట్లెక్కి అరుగుమీద కుర్చీవేయించుకుని కూర్చున్నాడు.

బండి పక్కూరుకెళ్ళిపోయింది. అది చలపతి అత్తవారి వూరి బండే. ఈ వార్త చలపతి తండ్రి వెంకయ్యకి తెలిసి అగళ్ళు కక్కుకుంటూ పరిగెత్తుకొచ్చాడు.

అరుగుమీద కూర్చున్న ప్రెసిడెంటుని చూసాడు. స్థంబానికి వేలబడున్న కన్న కొడుకుని చూసాడు. మాటా మంతీ లేకుండా నిశ్శబ్దంగా కొడుకు దగ్గరకెళ్ళాడు. 'కట్లు విప్పావంటే నీగతీ అంతె' అందామనుకున్నాడు ప్రెసిడెంటు. కాని ప్రెసిడెంటుకి ఆ అవకాశం యివ్వలేదు వెంకయ్య.

'నా కడుపున సెడపుట్టావురా యదవనాయాల. పెద్దింటోల్లకే ఎసరెడతావట్రా' అంటూ స్పృహలేని కన్నకొడుకు కళేబరంమీద తన మంచితనాన్ని రుజువుచేసుకుని, ప్రెసిడెంటు మెప్పునందుకుని కొడుకు ముఖాన వుమ్మేసి వెళ్ళిపోయాడు.

'ఏమైనా ఎంకడు ఎంకడేనండీ ఘణంగా బతికిన మనిషి' అన్నాడు బిల్లుకలెక్టరు.

'అందుకే బతగ్గలుగుతున్నాడు' అన్నాడు ప్రెసిడెంటు.

చీకటిపడిపోయింది. ఎవరి దారిన వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు. ఎవరూ [illegible] జోలికి పోలేదు. చలపతికి ఆసరా ఎలక్ట్రిక్‌పోలు. పోలుకి ఆసరా చలపతి.

ఊరంతా మాటు మణిగింది. ఆఫీసు ముందు స్థంభానికి వేలాడ[illegible] చలపతిని కట్లు విప్పి తీసుకెళ్ళారు కొంతమంది వచ్చి.

చలపతి అత్తవారువూరువాళ్ళు తీసుకుపోయారు. కళేబరాన్ని [illegible] పండబెట్టారు. ప్రపంచం యింకా పూర్తిగా తెలియకపోయినా మాంగల్యం [illegible] అనుబంధంతో చలపతి ముక్కుపచ్చలారని భార్య చలపతి మీదపడి బావురు[illegible] అవూళ్ళో గవఁళ్ళోళ్ళ కుటుంబాలు యాభై దాకా వున్నాయి. అంతా [illegible] చేరారు. తర్జనభర్జన చేసారు. ఆపిల్ల ఏడుపు చూసి వాళ్ళ గుండెలు కరిగాయి. [illegible] గనక అట్టిట్టయితే ఆ పిల్ల భవిష్యత్తు గురించి వాళ్ళు యింక ఆలోచించలేకపో[illegible] వాళ్ళ మనసులు కరిగిపోయాయి. ఆవేశంతో ఉడికిపోయాయి.

రాత్రి పన్నెండు కావస్తోంది.నలభైమంది కచ్చీల్లాంటి మనుషులు. జరిగిన [illegible] యానికి సంజాయిషీ కోసం బయలుదేరిన మనుషులు ప్రెసిడెంటు వూరిపొలి[illegible] వచ్చారు. ఒంటినిండా తుండుగుడ్డలు కప్పుకున్నారు. ప్రతివాడి చంక[illegible] కల్లుగీసే కత్తులు ఒరిగివున్నాయి, వెలుగు కిరణంపడితే తళతళ మెరుస్తా[illegible] వేటుమీద మరోవేటక్కర్లేకుండా పనిచేసే కత్తులవి. నిన్నటిదాకా పొట్టనింపు[illegible] వాడుకున్నారువాళ్ళు వాటిని. యిప్పుడు న్యాయంకోసం వాటిని [illegible] నిశ్చయించుకున్నారు.

హరిజనవాడ పక్కనే తాటితోపుకి నీడలో కూర్చున్నారు వాళ్ళు. [illegible] బావమరిది 'నే వెళ్ళి మునసబుని లేపి తగువు తీరుస్తాడో, మనల్నే [illegible] తీర్చమంటాడో కనుక్కొస్తాను. నాతో మరొకడు రండి. సరిగ్గా అరగంటలోనే [illegible] రాకపోతే తిన్నగా వూళ్ళోకొచ్చెయ్యండి మీరంతా' అని బయలుదేరబోయారు.

ఇంతలో మాటలు వినపడ్డాయి.

"ఆ గవఁళ్ళోళ్ళ కుర్రోణ్ణి అట్టా సావబాదాడెందుకంట ప్రెసిడెంటు."

"ఆడు తన కూతురిమీద పేమపాట రాసి పుస్తకంలోయెట్టి యిచ్చాడంట."

"తన కూతురుమీదే రాసినట్టు నమ్మకమేటి?"

"ఏమోమరి."

"మొన్నా ముద్దిల కనకయ్య దొరగారబ్బాయి ఆ పిల్లనే [illegible] యిస్కూలుబడిలో లాగితే ఏం చేసాడంట?"

"అళ్ళు అళ్ళు పెద్దోళ్ళు. రేపొద్దున్న ఆ అబ్బాయే ఆ పిల్లని కట్టు[illegible] కట్నం గొడవకూడ వుండదు. అందుకే యినీ యిన్నట్టూరుకున్నాడు. [illegible] తక్కువోడేటి ప్రెసిడెంటు మట్టుకు."

"అది కాదులే అసలుసంగతి. కనకయ్యతో గొడవెట్టుకుంటే, రేపెలచ్చన్లో[illegible] కనకయ్య తలుసుకుంటే ఈ పెసిడెంటుపని మట్టే. అసలీ రాజకీయాల్లో [illegible]

మడుసులే అంత. పదవికోసం గడ్డి తింటారు, కాళ్ళట్టుకుంటారు, ఆఖరికి ఏం సెయ్యమన్నా సేత్తారు."

"బాగా సెప్పావు, అందాకెందుకు ఆ గవఁళ్ళోళ్ళ కొంపలే యింకోపదుంటే అంతిదిగా కొడతాడంటావేటి ఆ కుఱ్రోణ్ణి. ఆ పాలికోట్లు ఎక్కడ పోతాయో ఏమో అని రెండు సివాట్లేసి పొమ్మనే వోడు."

'ఆ మాట నిజమేఁ'

యీ సంభాషణ వింటూ నిలబడ్డాడు చలపతి బావమరిది.

'విన్నావురా' అన్నాడు పక్కవాడితో.

అవునన్నట్లు తల వూపాడు. 'అసలు విషయం కొంత తెలిసిందిగా పద' అన్నాడు.

వాళ్ళిద్దరూ బయలుదేరి వూళ్ళోకెళ్ళారు, మునసబు తలుపు తట్టారు. మునసబు తలుపు తీసాడు.

'ఎవరూ' అన్నాడు.

'నేను చలపతి బావమరిదిని గంగన్ననండి'

'చలపతంటే?'

'యీ వూళ్ళో కల్లెంకడు కొడుకు హైస్కూల్లో చదువుకుంటున్నాడు. ఈవేళ ప్రెసిడెంటు కొట్టాడే ఆ కుఱ్రాడు.'

'వాడికి పెళ్ళయిందా అయ్యోపాపం.'

'ఫరవాలేదు యింకా బతికేవున్నాడు. చావు బతుకుల్లో వున్నాడు. డాక్టరు ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు లెండి.'

'ఏం పనిమీదొచ్చారు యిలా?'

'కొట్టింది ప్రెసిడెంటు. యింక వూరికి మిగిలినపెద్ద మీరే, మీరు సరైన తగువు చెబుతారో లేదో కనుక్కుని పోదామని వచ్చాం. యింకా మా జనం వచ్చారు, వూరి చివర తాటితోపుదగ్గరున్నారు.'

'గొడవపడ్డం మంచిదికాదు. మనం మనం పక్కపక్క వూళ్ళవాళ్ళం. మీ వాళ్ళని పిలిపించు. నేను ప్రెసిడెంటుకి కబురంపుతాను, ఆవేశపడకుండా తేల్చుకుందాం అన్ని విషయాలు' అన్నాడు మున్సబు.

'సరే నువ్వెళ్ళి మనోళ్ళని రమ్మని చెప్పరా' అన్నాడు గంగన్న తోడు వచ్చినవాడితో. అతను వెళ్ళాడు.

పని కుఱ్రాణ్ణి లేపి ప్రెసిడెంటుని తను అర్జంటుగా రమ్మంటున్నానని చెప్పమని కబురంపాడు మునసబు.

పది నిముషాల్లో ప్రెసిడెంటు పొరుగూరి గవఁళ్ళాళ్ళు కూడా వచ్చారు.

ప్రెసిడెంటు అరుగుమీదున్న కుర్చీలో కూర్చుంటూ 'ఏటి సంగతి యింత రాత్రేల కబురంపావు. యీల్లంతా ఎవరు?' అన్నాడు.

'వీళ్ళు మన వెంకడు కొడుకు చలపతి తాలూకోళ్ళు'.

'ఏటంట'.

'ఎందుకాడ్ని కొట్టావో కనుక్కుందామని వచ్చారు' అన్నాడు మునసబు.

'ఆ తన్నులు తిన్నోణ్ణే అడిగితే సెప్పానుగా!'

'అడికి మాటలేదు. మీరింకా మాటాడతన్నారుగా. మిమ్మల్నే అడుగుదామని వచ్చాం' అన్నాడు గంగన్న.

'అడుగు ఏవడుగుతావో' పొగరుమోత్తనంగా అన్నాడు ప్రెసిడెంటు.

'అదే అణ్ణి ఎందుకు కొట్టారని'

'యిది తగువా'

'ఆ తగువే'

'ఓ గవళ్ళ కుర్రలంజకొడుకుని రెండు తన్తే నాకే తగువు చెప్పడానికొచ్చార. కావాలంటే కేసెట్టుకోండి. ఈ మాత్రానికి యింతరాత్రికాడ నన్నెందుకయ్యా లేపడం మునసబు' అంటూ లేచాడు ప్రెసిడెంటు.

'కదలడం మంచిదికాదు కూర్చో' అన్నాడు గంగన్న.

'నువ్వెవడవురా నన్ను కదలొద్దనడానికి' అంటూ చర్రున లేచాడు.

'నోర్మూయ్ కదలకు' అంటూ రెప్పపాటులో కత్తి విసిరాడు గంగన్న. మునసబు ప్రెసిడెంటుని పక్కకు లాగాడు. కత్తి చీకట్లో తళుక్కున మెరిసింది. కుర్చీచెయ్యి రెండు ముక్కలయ్యింది.

మునసబుకి, ప్రెసిడెంటుకీ నోటమాట లేదు. ముచ్చెమటలూ పోసాయి. అక్కడ భయంకరమైన నిశ్శబ్దం ఆవరించింది.

'అదే కుర్చీలో కదలకుండా కూర్చో' గర్జించాడు గంగన్న.

నడివీధిలో చలపతిని ఎలక్ట్రిక్ పోలుకి కట్టి చావబాదినప్పుడు ప్రెసిడెంటులో అగుపించిన జులుం – ఇప్పుడు నీళ్ళుకారిపోయింది. ఎలుకమీదకి ఎగబడే పిల్లిలా అగుపించిన అప్పటి ప్రెసిడెంటు, వేట కుక్కలమధ్య చిక్కుకున్న పిల్లిలా గజగజ వణుకుతున్నాడిప్పుడు.

'యింకా నలభై కత్తులున్నా యిక్కడ ఎందుక్కొట్టావో చెప్పు'.

ప్రెసిడెంటు బొమ్మలా కూర్చుండి పోయాడు.

'నా పిల్లమీద ప్రేమపాట రాసాడు' జీరపోయిన గొంతుతో అన్నాడు ప్రెసిడెంటు.

'నీ పిల్ల పేరుందా ఆ పాటలో'

'నే చూడలేదు'

'మరెవరు చెప్పారూ?'

'మా ఆవిడ'

'ఆవిడికి చదువొచ్చా'

'రాదు'

'మరెవరన్నారు ఆవిడతో'

'మా పిల్ల స్నేహితురాలు లక్ష్మి'

'ఆ పాట తెప్పించండి మునసబు గారూ' అన్నాడు గంగన్న. అప్పటికే తండ్రిని పిలవడానికి వచ్చిన నౌకర్నడిగి విషయం తెలుసుకున్న సీత ఆ పుస్తకం పట్టుకుని అక్కడకు వచ్చింది.

'ఇదిగో పుస్తకం' అంది.

మునసబు నిశ్చేష్టుడై పోయాడు.

'ఇక్కడి కెందుకొచ్చావమ్మా నువ్వు' అన్నాడు ప్రెసిడెంటు కంగారుగా.

'నాకూ యీ తగువుతో సంబంధం వుంది గాబట్టే' అంది సీత.

నిశ్చలంగా పాట చూసాడు మునసబు.

'ఈ పాట నీమీదే రాసాడా అమ్మా.'

'కాదు. ఆ పుస్తకంలో ఎప్పుడో వాడు రాసుకున్నాడు. ఆ నోట్సు నాకొకసారి కావాలని ఎంతగానో బతిమాలితే యిచ్చాడు. వాడంతట వాడు నావెంటబడి నాకివ్వలేదు. ఇదంతా లక్ష్మి తెలివితక్కువ తనంవల్ల మా నాన్న అహంకారం వల్ల జరిగింది అంతే' అంది సీత.

గంగన్న కసిగా వూపిరి వదిలాడు.

'ఇప్పుడు సెప్పండి మునసబుగారు మీ తీరుపు' అన్నాడు గంగన్న తుది మాటగా.

ఇంతలో కల్లు వెంకయ్య అక్కడికి వచ్చాడు.

'ఏరా! ఎంకా నువ్వేవంటావు?' అన్నాడు మునసబు.

'నే నేనంటానండీ! కొడుకుని కంటవేగాని అణ్ణి గౌరవంగా పెంచుకోలేని యదవని నేను. పెద్దోళ్ళ మెప్పుకోసం తెలివితప్పిన కన్నకొడుకునే కొట్టిన సేతగాని తండ్రిని నేను. అడికి నేను తండ్రినని సెప్పుకోలేను బాబు. అళ్ళంతా యేటంటే నేనూ అదే అనేది' అన్నాడు, తన గుండెల్లోని బాధను వెళ్ళగక్కుతూ వెంకయ్య.

మునసబుకి పరిస్థితి చేయిజారిపోతున్నట్లు అర్థమయింది. తన అనుభవాన్నంతా కూడబలుక్కుని పెద్ద వ్యవహారత ధోరణిలో మొదలెట్టాడు మునసబు.

'మనం మనం పక్క పక్క వూళ్ళవాళ్ళం. గొడవపడ్డం మంచిదికాదు. తొందరపడి ప్రెసిడెంటు చెయ్యి కొట్టిన దెబ్బలు తిరిగి తీసుకొనేందుకు రావు. అందుకనే చెప్పేదేమిటంటే, అడి దెబ్బలు బాగయ్యేదాకా అయ్యేఖర్చు ప్రెసిడెంటే ఏదోపద్దు నుంచి భరించాలి. తప్పయిపోయిందని....' అని మునసబు ముగించేలోపున –

వాళ్ళ జనంలో ఎవరో 'ఎంకయ్య కాళ్ళమీదపడి ఇంకెప్పుడూ ఇలా ఎవర్నీ చేయి చేసుకోనని పెసిడెంటు సెప్పాలి' అన్నాడు.

మునసబు 'అదే న్యాయం' అన్నట్టు ప్రెసిడెంటుతో కళ్ళు కలిపాడు.

ప్రెసిడెంటుకి నోట మాట రాలేదు. ఈ వేటకుక్కల మధ్యనుంచి ప్రాణాలతో బయటపడితే చాలనుకుంటున్నాడు మనసులో. అందుకే 'నా కిష్టమే' అన్నాడు ప్రెసిడెంటు మరో ఆలోచన లేకుండా.

'కాళ్ళమీద పడ్డానికి కూడా?' అన్నారు జనంలో ఎవరో.

'ఆఁ' అన్నాడు ప్రెసిడెంటు బుర్ర వంచుకుని.

'నా కొద్దుబాబు. అంత పని నేను సూళ్ళేను' అన్నాడు వెంకయ్య.

'ఈ తీర్పు మాకు నచ్చలేదండీ మునసబుగారు' గంగన్న నిలబడుతూ అన్నాడు.

తన చేతిమీదుగా మంచులా విడిపోయిందనుకున్న తగవు మళ్ళీ ఏం మలుపు తిరగబోతోందో అని కంగారుగా –

'మరేంవిటైతే' అన్నాడు మునసబు.

'మడిసిని చంపితే సిచ్చేటండీ?'

'ఉరి'.

'అంటే. చంపిన మడిసిని మళ్ళీ సంపడమేగా.'

'అంతే' అన్నాడు మునసబు మరో దారిలేక.

'ఆ లెక్కని తెలివి తప్పేదాక కొడితే ఆ కొట్టినోణ్ణి మళ్ళీ తెలివితప్పేదాక కొడతవేఁగా?'

'నిజానికి అది.......న్యాయమే కాని.......'

'ఇంక కాని గీని అనకండి. ఇప్పుడు మీరు నాయం అన్నదే నాయం' అంటూ ప్రెసిడెంటువైపు నడిచాడు గంగన్న. వెంటవున్న నలభైమందీ లేచారు. మునసబు పెదవులు బిగిసిపోయాయి. ప్రెసిడెంటు గజగజ వణుకుతున్నాడు. దిక్కుతోచక ప్రాణంమీద తీపికొద్దీ చేతులు పైకెత్తి దేవుణ్ణి వెతుకుతున్నాడు.

★ ★ ★